

Projekt

z dnia 2 marca 2024 r.
Zatwierdzony przez Wójta Jemielnicy

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY JEMIELNICA**

z dnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249; z 2023 r., poz. 535, poz. 289 i poz. 1606) uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXII/148/20 Rady Gminy Jemielnica z dnia 14 grudnia 2020r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Jemielnicy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Norbert Jaskóła

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Jemielnica
z dnia 2024 r.

**PROGRAM PRZECIDZIAŁANIU PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 - 2030**

Jemielnica, marzec 2024 r.

1. Wprowadzenie.

Gminny Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 zwany dalej „Programem” został opracowany na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. rok 2001 poz. 1249 ze zm.). Ustawa zobowiązuje gminy do opracowania i realizacji w/w programu. Celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program wyznacza zadania do realizowania ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy, współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzicom z problemem przemocy domowej jak również edukowanie i profilaktykę w zakresie przemocy dla mieszkańców Gminy Jemielnica. Powyższy Program ma charakter długofalowy opracowany został na lata 2024-2030, gdzie wyznacza również kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego w celu skutecznego reagowania na to zjawisko.

2. Podstawy prawne.

Gminny Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 realizowany będzie w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- 3) ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu a. alkoholizmowi,
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 6) ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym,
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 8) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji,
- 9) ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- 10) ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny,
- 11) ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego.

3. Analiza zjawisk przemocy na terenie gminy.

Gmina Jemielnica liczy 7 305 mieszkańców według stanu na dzień 31.12.2023 r. w tym: 3 744 kobiet 3 561 mężczyzn.

Diagnostując zjawisko przemocy w przedszkolach i szkołach znajdujących się na terenie gminy Jemielnica stwierdzono, że w ostatnich latach nie zaobserwowano narastania przemocy wśród uczniów. W przypadku wystąpienia zjawiska przemocy domowej, w których dzieci uczęszczają do placówek oświatowych każdorazowo do grup roboczych/ grup diagnostyczno- pomocowych powoływani są przedstawiciele oświaty. Wspólnie z pozostałymi członkami grup roboczych/ diagnostyczno- pomocowych ustalają plan pomocy i pracują nad poprawą sytuacji rodzinnej.

We wszystkich placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy podejmuje się działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Są to liczne programy profilaktyczne, porady i konsultacje dla rodziców i ich dzieci. W razie potrzeby udziela się kompleksowych informacji rodzicom, opiekunom prawnym/faktycznym lub osobą najbliższym o możliwości pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

Tabela Nr 1. Liczba ofiar przemocy w rodzinie/ przemocy domowej wg Procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.

	2021	2022	2023
Liczba ofiar przemocy w rodzinie/ przemocy domowej ogółem:	36	20	18
w tym kobiet	13	7	8
w tym mężczyzn	3	3	3
dzieci do 18 roku życia	20	10	7

Analizując lata 2021 - 2023 wynika, iż liczba ofiar przemocy w rodzinie/przemocy domowej na terenie Gminy Jemielnica wyniosła łącznie 74 ofiary. Zauważalna jest tendencja spadkowa. W 2021 r. liczba ofiar wynosiła 36 osób, w 2023 r. - 18. Zauważalny jest spadek używania przemocy w stosunku do małoletnich dzieci, gdzie w 2021 r. przemocy doświadczyło 20 dzieci, a w 2023 r. - 7.

Tabela Nr 2. Zjawisko przemocy w rodzinie/ domowej w latach 2021-2023.

Rodzaj problemu	2021	2022	2023
Ilość postępowań wszczętych z powodu znęcania się fizycznego i psychicznego nad rodziną	15	11	10
Ilość założonych „Niebieskich Kart”	13	7	13

Analizując powyższe dane wynika, że liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2021 i 2023 utrzymuje się na stałym poziomie tj. 13 „Niebieskich Kart”. W roku 2022 nastąpił spadek do 7 „Niebieskich Kart”.

Tabela nr 3. Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023

Rodzaj problemu	2021	2022	2023
Ogólna liczba osób korzystających z pomocy OPS	179	132	147
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	15	11	10

Analizując dane statystyczne w latach 2021-2023 wynika, że liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnicy wyniosła łącznie 458 osób. W roku 2023 pomocą materialną objęto o 32 osoby, mniej niż w 2021 r.

4. Uzasadnienie wprowadzenia programu.

Działając zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 w Gminie Jemielnica ma na celu wprowadzenie zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także rozpowszechnianie informacji o formach udzielenia wsparcia dla osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc domową.

5. Zasoby umożliwiając przeciwdziałanie przemocy domowej.

Działaniami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie gminy Jemielnica zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, który tworzy Wójt Gminy Jemielnica powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi, a także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów. Powołanie członków Zespołu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. rok 2001 poz. 1249 ze zm.).

Działając na podstawie art. 9 b ust. 1 i 2 w/w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;

- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Współpraca z poniższymi instytucjami umożliwi efektywniejszą współpracę przy realizacji Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Jemielnica na lata 2024 - 2030, działania przedstawiono poniżej:

Instytucja	Działania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ol style="list-style-type: none"> 1) obsługa administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego 2) diagnoza środowisk zagrożonych występowaniem przemocy i udzielanie adekwatnej formy pomocy: praca socjalna, informowanie o uprawnieniach, dostępie do bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, a także przydzielanie i praca asystenta rodziny 3) uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty” 4) wszczynanie procedury Niebieskiej Karty w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ol style="list-style-type: none"> 1) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez wskazanego Przedstawiciela oraz z innymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 2) realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowywaniu w trzeźwości i alkoholizmu oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
Komisariat Policji	<ol style="list-style-type: none"> 1) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez wyznaczonego Przedstawiciela oraz z innymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 2) wszczynanie procedury Niebieskiej Karty w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej 3) ocena ryzyka bezpieczeństwa osób, w tym podejmowanie działań interwencyjnych, stosowanie pouczeń

Placówki ochrony zdrowia	<ol style="list-style-type: none"> 1) ocena ryzyka bezpieczeństwa osób zgłaszających się do przychodni, do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że mogą być osobami doznającymi przemocy domowej 2) uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”
1) Placówki oświatowe	<ol style="list-style-type: none"> 2) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez wskazanego Przedstawiciela oraz z innymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 3) edukacja dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z przemocy domowej, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy 4) pomoc psychologiczno- pedagogiczna uczniom rodzin z problemem przemocy domowej 5) diagnozowanie środowisk rodzinnych zagrożonych przemocą domową 6) psychoedukacja rodziców w zakresie właściwych postaw wychowawczych
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno- pomocowe	<ol style="list-style-type: none"> 1) diagnozowanie problemów w zakresie stosowanej przemocy domowej 2) podejmowanie działań w rodzinach w których została wdrożona procedura „Niebieskie Karty” 3) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy 4) opracowanie i realizacja planu w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej 5) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin w których została wdrożona procedura „Niebieskie Karty” 6) realizacja procedury „Niebieskie Karty”

6. Adresaci programu.

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Jemielnica. Skierowany jest dla:

1. ofiar przemocy domowej:
 - 1) w tym dzieci
 - 2) współmałżonków lub parterów
 - 3) osób starszych
 - 4) niepełnosprawnych
2. sprawców przemocy domowej,

3. świadków przemocy domowej.

7. Cele, zadania i realizatorzy programu.

Celem głównym Programu jest zapobieganie występowaniu problemu przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa, wsparcia dla osób pokrzywdzonych na terenie Gminy Jemielnica.

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące zadania:

- 1) podejmowanie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową poprzez:
 - 1) zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej,
 - 2) pracę socjalną z rodzinami. w których występuje problem przemocy domowej,
 - 3) wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin dotkniętych przemocą domową,
 - 4) objęcie rodzin wsparciem w formie asystenta rodziny w rodzinach w których występują problemy opiekuńczo- wychowawcze,
 - 5) udzielenie wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą, poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”,
 - 6) kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych,
 - 7) motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach psychologiczno- terapeutycznych,
 - 8) zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej, zabezpieczenie środków na ich pobyt.
- 2) Działania edukacyjne zwiększające wiedzę w zakresie przeciwdziałania i profilaktyki przemocy domowej w celu zapobiegania problemowi przemocy na terenie Gminy Jemielnica poprzez:
 - a) inicjowanie i prowadzenie działań promujących prawidłowe funkcjonowanie rodzin,
 - b) edukację dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z przemocy domowej, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy,
 - c) rozpowszechnianie informacji na temat bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i prawnego działającego na terenie Gminy Jemielnica,
 - d) podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Jemielnica poprzez rozpowszechnianie w ulotek, plakatów i broszur na temat przeciwdziałania przemocy domowej oraz zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych.
- 3) Poprawa skuteczności działań podejmowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez:

- a) organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej,
- b) uczestnictwo nowo powołanych członków Zespołu Interdyscyplinarnego w obowiązkowym szkoleniu,
- c) uczestnictwo członków grup diagnostyczno - pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

8. Realizatorzy programu.

- 1. Urząd Gminy Jemielnica
- 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy
- 3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Jemielnicy
- 4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jemielnicy
- 5. Komisariat Policji w Zawadzkiem
- 6. Placówki oświaty
- 7. Placówki opieki zdrowotnej
- 8. Organizacje pozarządowe
- 9. Kuratorzy sądowi

9. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Jemielnica na lata 2024-2030 zakłada:

- 1) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- 2) spadek liczby przypadków przemocy domowej,
- 3) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej,
- 4) usprawnienie systemu przemocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- 5) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- 6) wzmocnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 7) zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

10. Środki finansowe na realizację programu.

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Jemielnica w ramach realizacji bieżących zadań.

11. Podsumowanie.

Realizację zadań wynikających z Programu koordynuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnicy.

Realizacja Programu jest działaniem długofalowym, wymagającym stałego monitorowania i zaangażowania wszystkich realizatorów, ma także wieloletnią perspektywę i powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Jemielnica podejmując niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.